

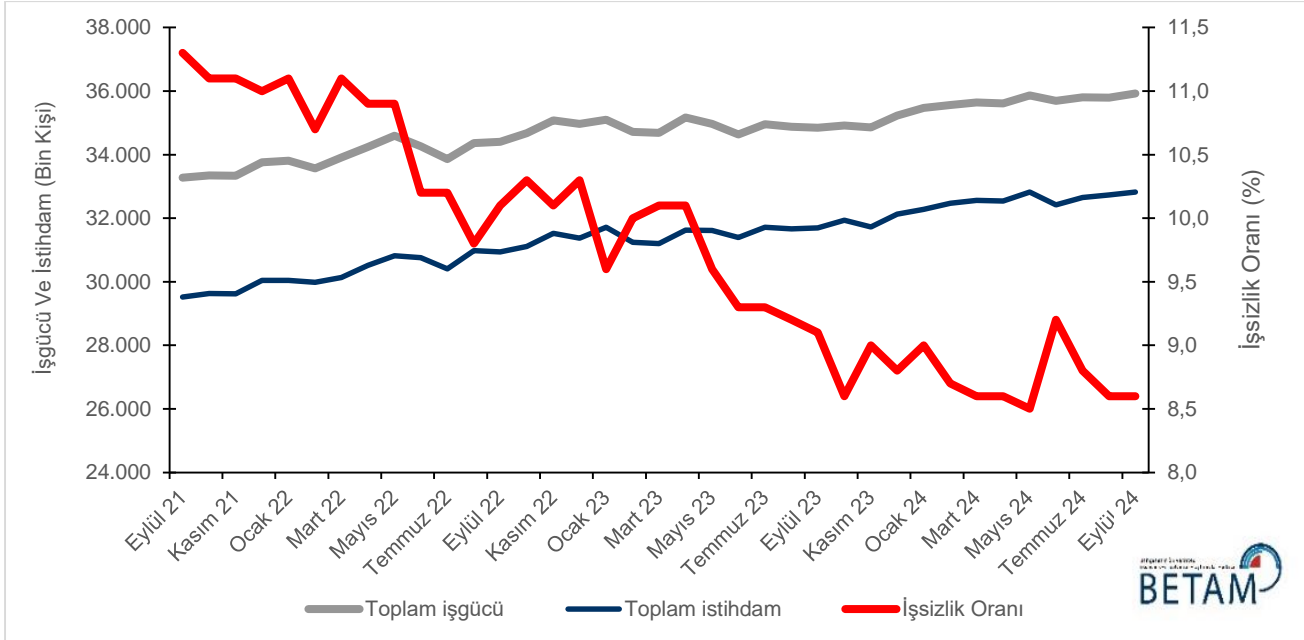
KADIN İŞSİZLİĞİNDE ARTIŞ, ERKEK İŞSİZLİĞİNDE DÜŞÜŞ

Seyfettin Gürsel*, Saliha Tanrıverdi**

Yönetici Özeti

İstihdamda 95 bin kişilik, işsiz sayısında ise 35 binlik artış işgücünü yaklaşık 131 bin kişi arttırmış, genel işsizlik oranı Ağustos'tan Eylül'e değişmeyerek yüzde 8,6'da kalmıştır. Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Ağustos'tan Eylül'e istihdamda görülen 8 binlik azalış ve işsiz sayısında görülen 93 bin kişilik artış sonucu yüzde 11,6'dan 12,3'e yükselmiştir. Erkek işsizlik oranı ise Eylül'de istihdamda 104 bin kişilik artış, işsizlerde ise 58 bin kişilik azalış sonucu yüzde 7'den 6,7'ye gerilemiştir. Kadın işgücü seviyesi 85 bin artarken erkek işgücü seviyesi 46 bin artmıştır. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı Eylül'de 1 puan artarak 5,6 puan olmuştur.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

İstihdamda ve işsizlerde artış

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Ağustos'tan Eylül'e 95 bin kişilik artışla 32 milyon 823 bin olmuştur. Eylül ayında işsiz sayısı ise 35 bin artarak 3 milyon 100 bine ulaşmıştır. Bu gelişmenin

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@bau.edu.tr

**Saliha Tanrıverdi, Betam, Araştırma Görevlisi, saliha.tanriverdi@bau.edu.tr

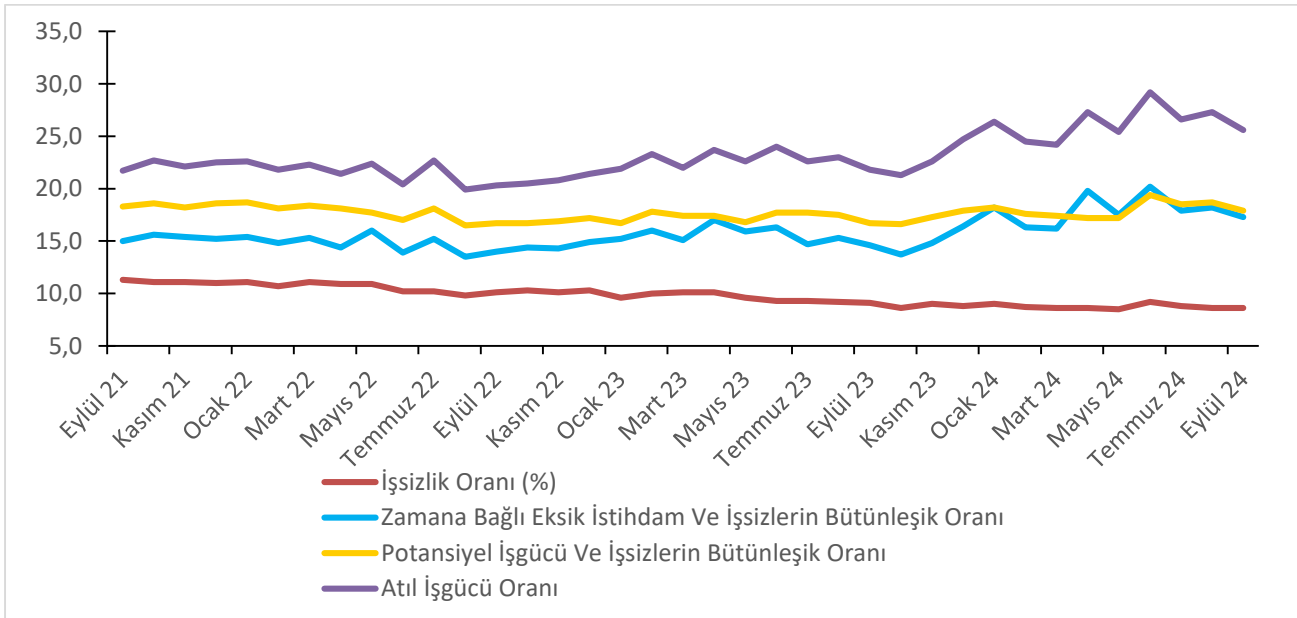
sonucunda 131 bin artan işgücü 35 milyon 923 bin seviyesindedir (Şekil 1, Tablo 1). İşsizlik oranı Eylül’de 8,6 seviyesinde sabit kalmıştır.

Alternatif işsizlik oranlarında düşüş

TÜİK tarafından açıklanan üç alternatif işsizlik oranının nasıl hesaplandığı Kutu 1’de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, “zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” ve “işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı” olarak adlandırılmakta, üçüncü oran ise “atıl işgücü oranı” bu iki bütünleşik oranın bileşimi olarak hesaplanmaktadır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre “Genel işsizlik oranı” Eylül’de yüzde 8,6 olarak gerçekleşirken potansiyel işgücünü de hesaba katan işsizlik oranında, potansiyel işgücündeki 406 binlik düşüş sonucu yüzde 18,7’den yüzde 17,9’a gerilemiştir. Zamana bağlı eksik istihdamı hesaba katan işsizlik oranı ise 0,9 puanlık azalış ile yüzde 17,3 olmuştur. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan işsizlik oranı ise 1,7 puan azalarak yüzde 25,6 seviyesine gerilemiştir (Şekil 2, Tablo 2).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

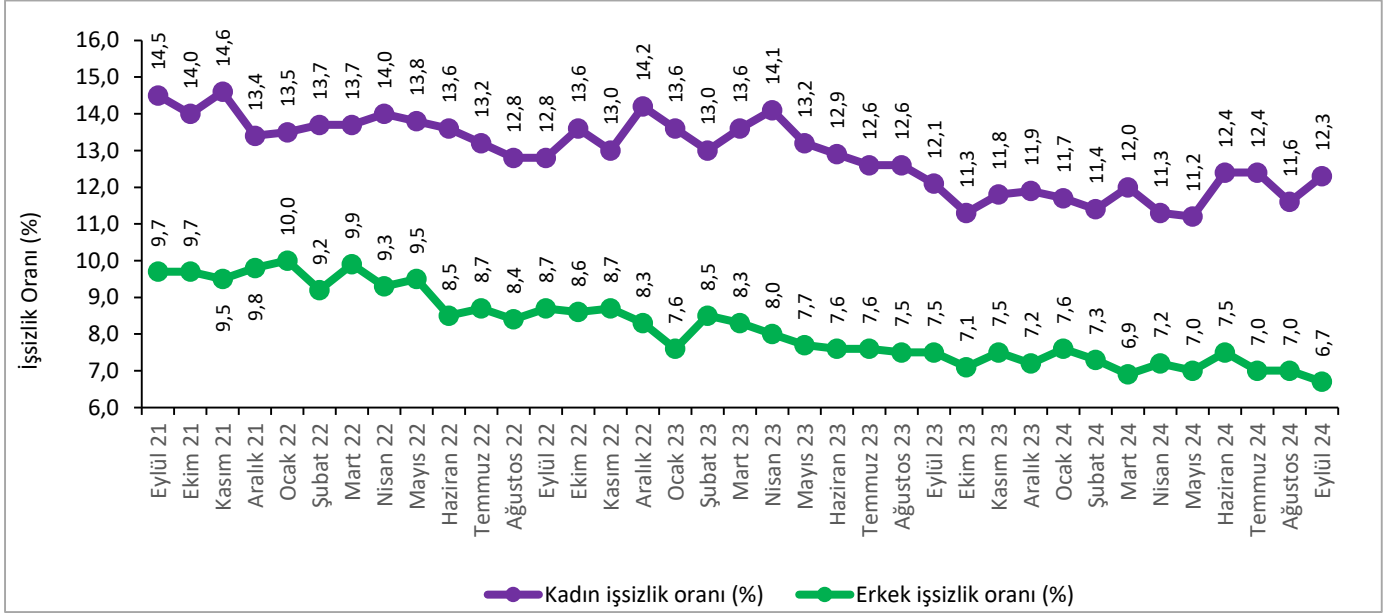

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın işsizliğinde artış

Şekil 3’te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Ağustos’tan Eylül’e kadınlarda istihdam seviyesi 8 bin azalırken, işsiz sayısı 93 bin kişi artmış, neticede işgücü 85 bin artmıştır. Kadın işsizlik oranı Ağustos’tan Eylül’e 0,7 puan artarak, 12,3 seviyesinde ulaşmıştır. Ağustos’ta da kadın istihdamı 122 bin artmış, kadın işsizlik oranı ise 0,8 puan düşerek 11,6 olmuştur. Erkek istihdamı Eylül’de 104 bin artarken işsiz sayısı 58 bin azalmış ve erkek işsizlik oranı 0,3 puan azalarak yüzde 6,7’ye düşmüştür. Erkek istihdamında Ağustos’ta 46 binlik bir azalış gerçekleşmiş, işsizlik oranı yüzde 7 olmuştur.

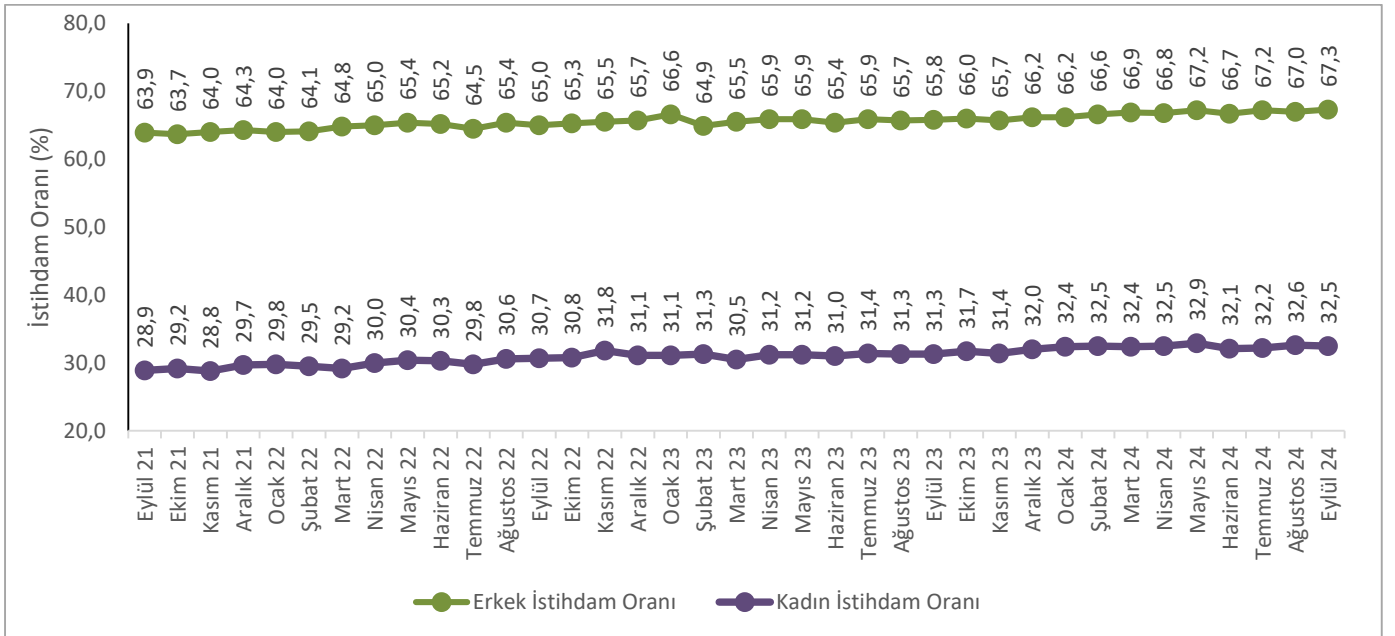
Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın istihdam oranı, istihdamdaki 8 binlik azalış sonucu yüzde 32,5'e düşerken, erkek istihdam oranı da istihdamda 104 bin kişilik artışla yüzde 67,3'e yükselmiştir (Şekil 4).

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1: Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Eylül 21	33.275	29.517	3.758	11,3			
Ekim 21	33.343	29.633	3.709	11,1	68	116	-49
Kasım 21	33.335	29.619	3.716	11,1	-8	-14	7
Aralık 21	33.757	30.046	3.711	11,0	422	427	-5
Ocak 22	33.809	30.044	3.765	11,1	52	-2	54
Şubat 22	33.570	29.982	3.589	10,7	-239	-62	-176
Mart 22	33.908	30.139	3.769	11,1	338	157	180
Nisan 22	34.240	30.521	3.720	10,9	332	382	-49
Mayıs 22	34.593	30.822	3.771	10,9	353	301	51
Haziran 22	34.263	30.761	3.502	10,2	-330	-61	-269
Temmuz 22	33.858	30.406	3.452	10,2	-405	-355	-50
Ağustos 22	34.359	30.982	3.378	9,8	501	576	-74
Eylül 22	34.407	30.937	3.470	10,1	48	-45	92
Ekim 22	34.680	31.108	3.572	10,3	273	171	102
Kasım 22	35.082	31.521	3.560	10,1	402	413	-12
Aralık 22	34.966	31.376	3.590	10,3	-116	-145	30
Ocak 23	35.095	31.713	3.381	9,6	129	337	-209
Şubat 23	34.712	31.244	3.468	10,0	-383	-469	87
Mart 23	34.690	31.203	3.487	10,1	-22	-41	19
Nisan 23	35.170	31.621	3.549	10,1	480	418	62
Mayıs 23	34.969	31.616	3.352	9,6	-201	-5	-197
Haziran 23	34.635	31.397	3.238	9,3	-334	-219	-114
Temmuz 23	34.961	31.715	3.246	9,3	326	318	8
Ağustos 23	34.877	31.661	3.215	9,2	-84	-54	-31
Eylül 23	34.851	31.694	3.157	9,1	-26	33	-58
Ekim 23	34.922	31.932	2.989	8,6	71	238	-168
Kasım 23	34.858	31.728	3.130	9,0	-64	-204	141
Aralık 23	35.235	32.128	3.107	8,8	377	400	-23
Ocak 24	35.476	32.279	3.197	9,0	241	151	90
Şubat 24	35.558	32.466	3.092	8,7	82	187	-105
Mart 24	35.643	32.565	3.078	8,6	85	99	-14
Nisan 24	35.613	32.544	3.069	8,6	-30	-21	-9
Mayıs 24	35.868	32.825	3.043	8,5	255	281	-26
Haziran 24	35.691	32.424	3.267	9,2	-177	-401	224
Temmuz 24	35.805	32.650	3.154	8,8	114	226	-113
Ağustos 24	35.792	32.728	3.065	8,6	-13	78	-89
Eylül 24	35.923	32.823	3.100	8,6	131	95	35

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2: İşsizlik ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
"								
Eylül 21	11,3	3.758	15,0	1.233	18,3	2.854	21,7	7.845
Ekim 21	11,1	3.709	15,6	1.493	18,6	3.062	22,7	8.264
Kasım 21	11,1	3.716	15,4	1.418	18,2	2.874	22,1	8.008
Aralık 21	11,0	3.711	15,2	1.420	18,6	3.155	22,5	8.286
Ocak 22	11,1	3.765	15,4	1.442	18,7	3.145	22,6	8.352
Şubat 22	10,7	3.589	14,8	1.379	18,1	3.037	21,8	8.005
Mart 22	11,1	3.769	15,3	1.419	18,4	3.027	22,3	8.215
Nisan 22	10,9	3.720	14,4	1.211	18,1	3.025	21,4	7.956
Mayıs 22	10,9	3.771	16,0	1.764	17,7	2.858	22,4	8.393
Haziran 22	10,2	3.502	13,9	1.261	17,0	2.798	20,4	7.561
Temmuz 22	10,2	3.452	15,2	1.694	18,1	3.268	22,7	8.414
Ağustos 22	9,8	3.378	13,5	1.260	16,5	2.744	19,9	7.382
Eylül 22	10,1	3.470	14,0	1.347	16,7	2.732	20,3	7.549
Ekim 22	10,3	3.572	14,4	1.422	16,7	2.665	20,5	7.658
Kasım 22	10,1	3.560	14,3	1.457	16,9	2.851	20,8	7.867
Aralık 22	10,3	3.590	14,9	1.620	17,2	2.928	21,4	8.138
Ocak 23	9,6	3.381	15,2	1.953	16,7	2.977	21,9	8.311
Şubat 23	10,0	3.468	16,0	2.086	17,8	3.298	23,3	8.852
Mart 23	10,1	3.487	15,1	1.751	17,4	3.086	22,0	8.324
Nisan 23	10,1	3.549	17,0	2.430	17,4	3.112	23,7	9.091
Mayıs 23	9,6	3.352	15,9	2.208	16,8	3.032	22,6	8.592
Haziran 23	9,3	3.238	16,3	2.408	17,7	3.514	24,0	9.160
Temmuz 23	9,3	3.246	14,7	1.893	17,7	3.575	22,6	8.714
Ağustos 23	9,2	3.215	15,3	2.121	17,5	3.501	23,0	8.837
Eylül 23	9,1	3.157	14,6	1.931	16,7	3.197	21,8	8.285
Ekim 23	8,6	2.989	13,7	1.795	16,6	3.367	21,3	8.151
Kasım 23	9,0	3.130	14,8	2.029	17,3	3.507	22,6	8.666
Aralık 23	8,8	3.107	16,4	2.672	17,9	3.898	24,7	9.676
Ocak 24	9,0	3.197	18,2	3.260	18,2	3.985	26,4	10.442
Şubat 24	8,7	3.092	16,3	2.704	17,6	3.842	24,5	9.638
Mart 24	8,6	3.078	16,2	2.696	17,4	3.782	24,2	9.556
Nisan 24	8,6	3.069	19,8	3.982	17,2	3.691	27,3	10.743
Mayıs 24	8,5	3.043	17,5	3.234	17,2	3.776	25,4	10.053
Haziran 24	9,2	3.267	20,2	3.943	19,4	4.537	29,2	11.747
Temmuz 24	8,8	3.154	17,9	3.255	18,5	4.258	26,6	10.667
Ağustos 24	8,6	3.065	18,2	3.449	18,7	4.463	27,3	10.977
Eylül 24	8,6	3.100	17,3	3.115	17,9	4.056	25,6	10.271

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3: Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Eylül 21	10.896	9.317	1.579	22.379	20.200	2.179	33,7	28,9	70,8	63,9
Ekim 21	10.998	9.455	1.543	22.345	20.178	2.166	34,0	29,2	70,6	63,7
Kasım 21	10.927	9.330	1.597	22.407	20.289	2.119	33,7	28,8	70,7	64,0
Aralık 21	11.126	9.631	1.494	22.631	20.415	2.216	34,3	29,7	71,3	64,3
Ocak 22	11.198	9.687	1.511	22.611	20.357	2.254	34,5	29,8	71,1	64,0
Şubat 22	11.117	9.591	1.527	22.453	20.391	2.062	34,2	29,5	70,5	64,1
Mart 22	10.999	9.491	1.508	22.909	20.648	2.260	33,8	29,2	71,9	64,8
Nisan 22	11.356	9.768	1.588	22.884	20.752	2.132	34,9	30,0	71,7	65,0
Mayıs 22	11.513	9.925	1.588	23.079	20.897	2.183	35,3	30,4	72,2	65,4
Haziran 22	11.458	9.901	1.557	22.805	20.860	1.946	35,1	30,3	71,3	65,2
Temmuz 22	11.224	9.743	1.481	22.634	20.663	1.971	34,3	29,8	70,7	64,5
Ağustos 22	11.493	10.026	1.467	22.866	20.956	1.910	35,1	30,6	71,3	65,4
Eylül 22	11.548	10.065	1.483	22.859	20.872	1.987	35,2	30,7	71,2	65,0
Ekim 22	11.689	10.104	1.585	22.992	21.004	1.987	35,6	30,8	71,5	65,3
Kasım 22	11.992	10.433	1.560	23.089	21.089	2.001	36,5	31,8	71,7	65,5
Aralık 22	11.897	10.213	1.685	23.068	21.163	1.905	36,2	31,1	71,6	65,7
Ocak 23	11.828	10.220	1.608	23.267	21.493	1.774	35,9	31,1	72,1	66,6
Şubat 23	11.843	10.308	1.535	22.869	20.936	1.933	36,0	31,3	70,8	64,9
Mart 23	11.626	10.047	1.579	23.063	21.155	1.908	35,3	30,5	71,4	65,5
Nisan 23	11.997	10.306	1.691	23.173	21.316	1.858	36,4	31,2	71,7	65,9
Mayıs 23	11.849	10.288	1.561	23.120	21.328	1.792	35,9	31,2	71,5	65,9
Haziran 23	11.742	10.233	1.509	22.893	21.165	1.729	35,5	31,0	70,7	65,4
Temmuz 23	11.876	10.382	1.494	23.085	21.333	1.753	35,9	31,4	71,3	65,9
Ağustos 23	11.857	10.358	1.499	23.019	21.303	1.717	35,8	31,3	71,0	65,7
Eylül 23	11.789	10.364	1.425	23.062	21.330	1.732	35,6	31,3	71,1	65,8
Ekim 23	11.854	10.509	1.345	23.068	21.424	1.644	35,8	31,7	71,1	66,0
Kasım 23	11.786	10.397	1.389	23.072	21.330	1.742	35,6	31,4	71,0	65,7
Aralık 23	12.048	10.610	1.439	23.186	21.518	1.668	36,3	32,0	71,3	66,2
Ocak 24	12.161	10.743	1.418	23.314	21.536	1.778	36,6	32,4	71,7	66,2
Şubat 24	12.166	10.779	1.387	23.392	21.686	1.706	36,6	32,5	71,9	66,6
Mart 24	12.244	10.779	1.465	23.399	21.785	1.613	36,8	32,4	71,9	66,9
Nisan 24	12.168	10.791	1.377	23.445	21.753	1.692	36,6	32,5	72,0	66,8
Mayıs 24	12.317	10.934	1.383	23.552	21.892	1.660	37,0	32,9	72,3	67,2
Haziran 24	12.186	10.677	1.510	23.504	21.747	1.757	36,6	32,1	72,1	66,7
Temmuz 24	12.244	10.728	1.516	23.561	21.923	1.638	36,8	32,2	72,2	67,2
Ağustos 24	12.271	10.850	1.421	23.521	21.877	1.644	36,8	32,6	72,0	67,0
Eylül 24	12.356	10.842	1.514	23.567	21.981	1.586	37,0	32,5	72,1	67,3

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları ile İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin Metaveri kısmında mevcuttur:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>